

Satweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas s. Kummiffiones fiau un nowehlefehanu.

Nr. 33. Zettortbeenâ 17tâ Augusta 1833.

No Zelgawas.

Preekfch pahru neddelahm atradde us ta leelzetta kas no Zelgawas us Gezawu aiswebb, weenu wersti no pilsehtas, ne tahlu no Schehdinu frohga, weenu nosiftu, gauschi sakappatu un tihri nolaupitu jaunu zilweku, kas nesechligu fepkawu rohkâs krittis. Winna gihms bij no sitteneem un duhreneem tik nejauks darrihst, ka to nemas ne warreja pasiht. Lai Deews dohtu, ka schie drohfschi un breefinigi fepkawi drihs taptu sinnami un farwu pelnitu algu dabbutu.

- S t a h s t s.

„Ne paldeews ne dabbu, kas neuſluhgts nemmahs pats no sewis zittam kalpoh“ tã pahrfmehje zetta wihri, frohgã fabraufuschi weenu no saweem laudim, kas nogahstu filli ſteddelẽ tihri tãpatt ween bij uszehlis, lai gan winna ſirgam deewsgan weetas pee zittahm. „Schai reiſẽ tik labbi farwu ſchnapfi dabbuhs par to, ka mannim kalpojis arri neuſluhgts,“ frohdsineeks fazzija, kas to bij dsirdejis, un nu gohdigam wihram bij fo ſineetees par teem, kam ta tizziba: ne manna zuhka, ne manna druwa. Det frohdsineeks, arri gohdigs wezzitis, wehl us teem fazzija: ne, kautini mihtee, naw teefa, ka ne paldeews ne dabbu, kas neuſluhgts nemmahs pats no sewis zittam kalpoh. Kas zittam ween kalpo ar prahtu, lai gan ne buhtu luhgts us to, tas pelna un gan dabbu arridſan wairak paldeews, ne ka tas, kas us kahdu paklauſiſchanu jaluhds ar leelu luhgſchanu. Det kas zittam kalpojis leelu pateizibu gaida, tam to wehleju, ka ne dabbu ne kahdu. Zo es efinu mahzihts no jaunahm deenahm, lai es gan luhkoju pelniht to paldeews; bet lai ne behdaju par to woi teef dohts, woi ne

teef dohts. Ja patihk tã, ja jums waktas ween klauſiht, jums ſtahſtiſchu ko ar ſawahm azzim efmu redſejis, ka gan geld paſcham, ja zittam kalpo, lai gan us to nemas wis ne buhtu luhgts. — Stahſtait ween pappin, wiſſi tee zetta wihri fazzija weenã muttẽ, ſirgi mums apkohpti, waktas deewsgan ko klauſiht, luhdsami ſtahſtait. Wezzitis tad nu nemmahs ſtahſiht tã: Mannã puffẽ, kur kahbi feſchdesmits ſaimneeki dsihwoja kohpã weenã leelã zeemã jeb ſahdscha, bija kalleis, kas gan bij Dhsoliſch wahrda, bet ko wiſſi laudis ſauze par Ahmurinu ween, tapehz, ka tam kur ween gahje ſaws ahmurs bij klacht, kã daschgm labbam tabaka pihpe. Kad nu kauſkur, woi pee kahdeem wahgeem woi pee durwim redſeja naglinu wallã, ſchis tuhlin eefitte un zaur ſcho paſchu eeraddumu brangã maiſẽ tikke tanni zeemã. Zo kalleis tur bij mirris un ne bij wehl zits weetã kad kahdu deenu zeema pagasta wezzakais pa zellu eedams eeraudſija Ahmurinu, kas toreis ſellis ween us zeemu ſtaigaja, kã jau daschdeen ammata ſelli, farwu ſohminu us mugguru. Paſchã zekimallã weeneem dahrsa wahrteem jau labbu laifu galds bij wallã. Tik ko Ahmurinſch to eeraudſijis ſchis tuhlin naglu nemm no feſchas un peeſitt galdu klacht. Zeema wezzakais, kam tas patikke gauschi, praſſija ſweſchineeku: woi kas juhs luhdsis, lai juhs to darritu? Pats galds brehze, ſchis tam atbildeja tahtaki eedams. Klau, klau, wezzakais to ſauze, kahds jums ammat? Kalleja. Kur tad eedami? Kur kahjas neſs pee kahda meiftera. Woi jums labbas parahdiſchanas? Kã nu nẽ. Woi prohtat farwu darbu? Ko makfa leeliſchana. Nu, ja jums weetas wehl naw, tad nahzeet ween man lihds, kaſinna woi jums ſcheit ne gaddifees kahda. Zo nu nowedis us ſawahm mahjahm ar tahm parahdiſchanahm aisgahje pee zeeniga funga, tam iſſtahſtija,

fà tas fatizzis ar to selli un dohmaja: woi dasch-
 fahrt zeemam ne buhschoht lahga falleis no ta.
 Tas kungs pilnâ meerâ. Ahmurinam par proh-
 wi bij kas jakall un brangi strahdajis sawu dar-
 bu, dabbuja to weetu, fo jau dauds bij kahroju-
 schi, bes to ka buhtu wehl luhdsis. Woi nu
 redseet lautini, ka aplam ne warr fazzist: ne
 paldeews ne dabbujoht, kas neusluhgts pats no
 sewis nemmahs zittam kalpoht, un pee ta, fo
 jums wehl stahstischu par Ahmurinu, gan redse-
 feet, ka ne pawissam tâ naw jasakfa. Bet sin-
 nams neusluhgtagam jastrahda ar prahdu, jo par
 isluhgtagu darbu tik labbi arri ne paldeews ne dab-
 bufi kad naw strahdahs gohdigi. Ahmurinam
 nu jau bij tas eeraddums, ka ne rimme, kamehr,
 woi par ilgu, woi par ihfu laiku bij peekohpis,
 kas ween peekohpjams, lai nu buhtu luhgts us
 to woi neluhgts. Bes tahs lohnes, fo dabbuja,
 tam arri bij eedohts semnes stuhris, fur sawus
 kartuppelus list. To apraudsijis pirmureis redse-
 ja, ka zelsch, kas us to gabbalu un tam garram
 gahje us zittu zeemu, dikti isgruhsts ar dsittahm
 gramham. Tas jau tam ne patikke un tadeht
 praffija wezzakaju, kas to gabbalu tam eerahdi-
 ja, kapehz tahs grambas ne peeleeht pilnas ar
 afinineem? „Kas nu dohs wallas, wezzakais at-
 bildeja, un muhsu laudis dauds wis pa to zeltu ne
 teel braukuschi.“ Bet fo Ahmurinsch darrija?
 Zikreis tufschâ brauze us sawu gabbalu un lai arri
 buhtu gahjis kahjam, winsch salaffija afininus,
 fo eelsch gramham eemette eelschâ. Gan zee-
 ma laudis par to smeheje ween, bet winsch ne
 likahs ne dsirdohts ne redsohts un lassija afini-
 nus un eemette eelsch gramham eelschâ, lai arri
 wairak ne buhtu bijuschu ka divi woi trihs afini-
 ni reisê, kamehr pehz pahri gabdu grambas wis-
 fas bij pilnas un zelsch lihdsens. Nu laudis
 wairs ne smeheje un Ahmurinsch us teem fazzija:
 kad katrs no jums, kas tufschâ brauzis pa to
 zeltu kahdus afininus buhtu salaffijis, wahgôs
 eelizzis un grambas eemettis eelschâ, tad ar ne
 kahdu puhlimu zelsch woi par pufsgabdu jau buhtu
 tizzis tahds lihdsens. Tahds peekohpijs nu,
 tahds neapnizzis zitteem kalpojoht winsch bija un
 palikke wiffas weetâs. Ja fur eijoht eeraudsija

woi zuhkas, woi putnus labbibâ, tad ne ween
 isdsinne, bet ne bij tam arri sawu kahju schehl
 tohs aisdisht lihds mahjam, lai gan labs gab-
 bals buhtu bijis. Laudis smehejabs, bet Ahmu-
 rinsch par tahdeem smeekleem neko wis ne beh-
 daja. Ko tas nu lihds, tâ winsch fazzija, tad
 tohs no weena tihroma aistrenzu kahdu pahri
 sohu noht, tik fo atgreesichu mugguru scheeh-
 tram atkal eelschâ. Kur ween gahje tur tam gad-
 dijabs arri arweenu kahds darbs, woi nu kahdu
 sehtas kahrti ar wizzi peegreest atkal, woi stat-
 teem uslift zeppuri, fo wehjsch nogruhdis, woi
 kahdu naglu fur eelst, woi ahbeleem un zitteem
 auglu kohkeem nokaltuschus sarrus un atwaffas
 nogreest; un fur pats ne jaudaja lihdscht, tur
 skubbinaja to fainineeku, kam dallâ ta waina,
 lai tas luhkotu pats fâ glahbt. Tahdâ wihfê
 Ahmurinsch retti fur gahje, fur ne buhtu bes
 wiffas luhgschanas tihri pats no sewis zittam fo
 labbu darrijis, woi zittu mahzjis un skubbinajis
 lai pats peeluhfo un peekohpj sawas leetas. Bet
 swehtdeenâs, tad tihschâ prahdâ us to ween gahje
 laukâ, lai fo pustrahdatu, kas zitteem derrigs.
 Bes to, ka buhtu luhgts us to, winsch pa fai-
 mineeku dahrseem staigaja un teem tohs jaunus
 auglu kohzinus apkohpe fur wajadsigs, woi
 pohteja, kad pohtejams laiks un jauneem lau-
 dim wehl eerahdija pohteschanu, tâ, ka ar laiku
 neweens dahrs zeemâ ne bij, fur ne buhtu wiffi
 kohli smukki un glihti kohpti fâ peenahkabs. Kad
 meschâ fur usgahje kahdu smukku, sinuidru me-
 scha ahbeli, tad to iszechle un eestahdija tahdâ
 weetâ, fur pehzak zeemâ laudim preeks un lab-
 bums no ta. Wehl man tas tâ, fâ schodeem,
 fâ eelsch manna tehwa mahjam fleegsni iszirte.
 Râ jau allasch fleegsnes semneekleem angstas, tâ
 tai widdû arri, bet negohda angsta bij ta, par
 fo mums behrneem bij jakahpj kad gribbejam no
 sawa gultama kambara tik leelâ istabâ. Zikreis
 jau bijam kuhlinds krittuschu un wehl dabbujuschu
 kuhlenus klahd no tehwa un mahtes, bet ne teh-
 wam ne mahtei nemuscham ne bij schahwees
 prahdâ, fâ gan lihdscht. Kahdu deenu, kad
 jaunaka mahina par fleegsni kahpeledama ne-
 ganti kritte us galwas, Ahmurinsch par laimi

bij muhsu mahjās un kamehr mahte to behrninu peenehme schis prohjam un tuhlin atpakkat ar sahgi un zirwi un kaltu isahgehs fleegsni un is-taifihš tā, ka behrni bes isbailehm warr tift pahri. Al tawu preeku, kas teem bija un pašam Ahmurinam tik labbi, kà tehvam un mah-tei. — Bet woi daschkahrt ne fazziseet: ar zittu kauschu darbeem tik dauds tihdamees, kà tad pats warreja strahdaht! Bij nu gan saws tik labbi kahdureis ja = atstahj, bet Ahmurinsch darrija pehz teem wahrdeem Bibhelē 2 Mohs. gr. 23 nod. 5 pantā: „ja tu tawa waidneeka ehjeli redsi appaksch nastu gulkoschu, tad ne pamett winnu tahdat, bet atstahj tuhdat sawu darbu, winna labbad,“ kà tad nu gan buhtu schehlojis spehku un laiku, kad kahdam draugam warreja paklausiht un kalpoht. Kai nu gan ar tahdu mihligu paklausichanu un kalposchanu kawejees daschu labbu reist no sawa darba ar laiku tas tam tikke atlihdsmahts baggatigi, jebchu gan newarr fazziht, ka ar to palizzis par baggatu wihru. Lihdsinaja tam wispsirmaki ar to, ka wiffi zeema laudis to mihleht mihleja. Gan warru fazziht, ka Ahmurinam pa wiffu zeemu ne bija neweens weenigs eenaidneeks un ja wehl kahds buhtu gribejis naidu turreht ar winnu, zif ilgi gan turrehs ar tahdu, kas wisseem labbumu ween wehleja un zif spehdams darrija, woi draugam, woi eenaidneekam. Dhtra lihdsiba ko dabbuja bij tas gohds, kas tam pee wisseem. Tohs zittus kallejus, kas preeksch winna tur bijuschi par ne ko dauds wis ne turreja laudis jau tapehz, ka ifnogabbus Jurgōs teem bij ja = eet us muischu un jaluhds ar leelu luhgshanu, lai tohs turroht wehl tat weetā. Ahmurinsch gan arri gahje pirmo gaddu us muischu, bet sinnadams jau kà bij dsihwojis, us zeenigu fungu fazzija drohschi: zeenigs fungs, man schogaddu, paldeews Deewam, gan patizzis dsihwoht juhsu zeemā, bet woi juhs ween ar manni effat ar meeru bijuschi? Kad nu zeenigs fungs fazzija, ka effoht pilnā meerā, tad Ahmurinsch pretti: nu tad wairs ne nahkschu ifnogabbus us Jurgeem prassiht wehl to weetu, bet kad jums wairs ne patihk man to doht, tad pufsgaddu preeksch Jurgeem juhs man usfazzi-

feet, un ja man ne patihk to weetu turreht ilgati, es jums usfazzischu. Ka zeenigs fungs tuhlin ar winnu falihge par to, tas laudim gan bij brihnumš, bet tapehz arri Ahmurinam leels gohds. Kai nu gan mihlestiba un gohds, kas tam pee wisseem, ne bij ne kahds puhkis, kas tam buhtu peeneffis naudas, taf tihri tukschigas arri ne bija wis, jo wiffi laudis labpraht kahdu sohli aismette, kahdā gaitā gahje par Ahmurinu, kas teem paklausijis daschā weetā, un tee faimineeki, kam winsch kalle us gaddu, zits par zittu dewe wisbrangaku schinki, wisleelaku sweestu zibbu, rudsus puhrà behre ar leelu kaudsi un no teem kohkeem ko teem bij sagahdajis un apkohpis, tam fanesse tik dauds to auglu, ka pahrdohdoht labs wehrdinsch tam wehl tikke no teem. — Sawus peezus behrnus winsch wiffus redseja leetā listus. Meitas tikke isprezetas pee gohdigeem un turri-geem wihreem, un dehlš usnehme tehwa weetu. Kai nu gan behrni gohdam bij audseti, tā ka tadehl jau warreja leetā tift, bet taf us to dauds teem palihdseja, ka tehvam tahds gohds, tahda mihlestiba pee wisseem. Tas ihsti bij redsams kad isdewe jaunaku meitu pascha wisbaggataja frohdsineeka dehlam, jo frohdsineeks tuhlin ar waltu us Ahmurinu fazzija: ko mans dehlš usdohmajis tapehz, ka tam prahts filst us juhsu meitinu, to tam no firds wehleju tapehz, ka es juhs mihleht mihleju.

Paschā sawā firmā wezzumā — jo kad Deews to peenehme tam bija astondesmits gaddi — Ahmurinsch wehl peedsihwoja ittin jauku preezas deenu un to wisleelaku gohdu, ko wis tas zeems tam warreja doht par to, ka tik daudseen bij kalpojis tik mihligi. Jo tat deenā, kad tam preeksch peezeemits gaddeem kahsas bij bijuschas, mahzitais ihpaschi turreja basnizu, rahdija wif-fai draudsei pee Ahmurina kà jadsihwo eeksch tuwaku mihlestibas un kalposchanas, flaweja un teize Ahmurinu par to, ko tas darrijis zeemam labba un ko zits neweens, ka pats Deews tam warroht pilnam aismakfahht un eefwehtija pee altara to wezzu pahri us to wehl atleekamu dsihwi-has daltu. Zeenigs fungs pats neween bij basnizā un tohs wedde us altari, bet us muischu

luhdsē maltitē Ahmurianu ar wisseem behrneem un behrnu behrneem un wezzam wihram bij stellejis us mahjahm enkuri ar jo labbu wihnu, lai ar to wezzus kaulus atspirdsina. Zeema fainineeki gan katrs no sewis tam ko schinkoja par peeminneschanu, bet wehleja arri no pagasta lahdes tam ismaksahnt trihsdesnits dahlderus zeeta naudā, ka kahdu masu gohda maksu par wissu to leelu labbumu, ko tas darrijis zeemam. —

Manš tehws, seblineeks, tam stelleja ittin mihfstu: krehflu, kur wezzus kaulus islaist un man, kas toreis jau bija labs sehns, kahdu gaddu feschpazmits wezs, bij ja-eet lihds un jawehle no tehwa pusses: lai Deews dohtu wezzischan pehz teem peezdesnits gaddeem kamehr kalpojīs zitteem, tad nu duffeht labbā wesselibā un meerā, lihds Deews to weddischoht sawā meerā. Wezzitis tuhlin atsehdees tai krehslā ar preeka affarinahm fazzija: af Deewin augstakais, kā gan tew patelkt par schahdu preezas deeninu, kur preeka man rohdahs tik dauds, ka tik ko panest. Bet mannam tehvam sohlija: to labbdarrijumu, ko tam parahbijis wezzam, ne aismirst, kamehr Deews to wehl lifschocht dsihwoht. Un Deews to wehl lifke dsihwoht pahri gaddu pehz to preezas deenu un tad aismigt ittin weegli. Ahmuriansch kas ar tahdu gohdu bij dsihwojis, ar jo leelu gohdu tikke paglabbahts un neween saweem zeema laudim, bet jums arri, lautini mihlee, winsch par mahzibu, ka neweens aplam lai ne sakka wis:

„Ne paldeews ne dabbu, kas neuschuhgts nemmahs pats no sewis zittam kalpoh.“

* * * * *

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Zeiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c., tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta Kalnamuischas fainneeka Kalnu Fritscha buhtu, kas

inwentariuma truhkuma un zittu parrabu deht sawas mahjas nodewis, aizinati, lihds 28tā Septemбера mehnescha f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees.

Kalnamuischas pagasta teefa 28tā Fuhli 1833. I
(E. W.) † † † Sprihde Andreij, pagasta wezzakais.

(Nr. 16.) Friedrich Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

No Dohbes pagasta teefas tohp pasluddinahts, ka tas schein peederrigs puifis Kallej Jehkabs, preeksch dascheem gaddeem Krohna dohschanas parrada buhdams, 23schā September f. g. taps us deenestu issohlihts un tam wairaksohlitajam nodohs.

Dohbes pagasta teefa, 12tā August 1833.

E. Wanke, pagasta wezzakais.

V. Horst, pagasta teefas ffrihweris.

31mā Fuhli deenā Dohbesmuischas Annu krogā balti pellehts (schkimmelis) wallakis (isruhnihts firgš), kahdus 12 lihds 14 gaddus wezs, peeklihdis. Tas, kam schis firgš peederr, tohp usaizinahts, lai to prett ehbinaschanas maksas atlihdsinaschanu feschu neddelu no appakshraksitas deenas starpā, tas irr lihds 23scho September f. g. pee schahs pagasta teefas pretti nemm; jo zittadi schis firgš pehz schā laika tanni peeminnetā deenā muhsu pagasta lahdei par labbu us uhtrupu taps pahrdohs.

Dohbes pagasta teefa, 12tā August 1833.

E. Wanke, pagasta wezzakais.

V. Horst, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Kam patikschana irraid kuleeru (pastes) puifcha deenestu usnemt, tas warr tuhda lin weetas dabbuht Dohbeles muifschā.

Krohna Usmetes muifschā ta sweijofschana us Usmetes = Laksu = un Ilfil = esaru teem wairaksohlitajeem us renti taps isdohta. Kam patikschana, lai pee Rendes muifchas pagasta teefas tanni 24tā un 25tā Augustia f. g. peeteizahs. I

No Krohna Wirzawas pagasta teefas tohp fluddinahts kā 28tā Augustia pulksten 11 preeksch pusdeenas eeksch Kalna Leddika mahjahm uhtrupis no daschadahm leetahm, kā seewischu drabnahm un pee mahju buhschanas derrigahm leetahm taps noturrehts. 2

W r i h w b r i e f e h t.

No juhrmalles-gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas assessers Diederichs, gram. pahrluhf. weeta.